

## Comentariu - Noaptea de Decembrie

Poemul Noaptea de decembrie a fost scris la 27 decembrie 1901 si a fost inclus in ciclul de poezii Flori sacre. A aparut initial in revista macedonskiana "Torta morala", in anul 1902. Poetul creeaza Noaptea de decembrie pornind de la o legenda in proza Meka si Meka scrisa si publicata de el in ziarul lui C. A. Rosetti, "Romanul" din 13 ianuarie 1890. Macedonski manifestase si pana atunci predilectie pentru exoticul oriental, ilustrat atat de frecvent in multe din ciclurile sale de versuri de la Excelsior pana la Poema rondelurilor. Aceasta tendinta catre exoticul oriental venea din contactul cu poezia franceza, indeosebi cu cea parnasiana si simbolista.

Meka si Meka contine o parabola dictata de inspiratia "cu limba de foc" intr-o noapte de decembrie, cu ger si zapada, a unui poet sarac si in dezacord cu lumea guvernata de vanitate si aur. Scrierea in proza valorifica o legenda orientata in care Mahomet Ben Hassan - Ben Ali lasa cu limba de moarte fiului sau Ali recomandarea de a nu se abate niciodata in viata de la calea cea dreapta. Il sfatuieste, totodata, sa se duca, asa cum trebuie sa faca orice credincios musulman, la cetatea sfanta Meka, pentru a putea obtine astfel iertarea pacatelor. Ascultand de indemnul parintelui sau Ali porneste in pelerinaj la Meka, insotit de un mare convoi de camile si servitori, cu multe provizii de drum, hotarat sa strabata pustiul arab pe drumul cel drept. In acelasi timp, spre aceeaasi tinta porneste si Pocitan-Ben-Pehlivan, un cersetor respingator la infatisare. Desi este invitat de Ali sa mearga in fastnosul sau convoi, Pocitan refuza, alegand, spre a ajunge la Meka, niste cai ocolite dar mai usor de strabatut. Ali isi continua insa drumul prin pusti; dar marile dificultati ale calatoriei nu pot fi invinse si convoiul pierе, oamenii si camilele murind rand pe rand, pana cand emirul, sleit de puteri si ramas singur, moare si el, inainte de a-si fi putut vedea visul cu ochii, caci imaginea Mekai ramane o iluzie inselatoare ca fata morgana. In schimb, hidosul Pocitan-Ben-Pehlivan ajunge la cetatea sfanta. In timp ce emirul trece pragul "Mekai ceresti", Pocitan trece pragul "Mekai pamantesti" si de aici si titlul poemei in proza Meka si Meka.

Dupa 11 ani, Macedonski revine asupra subiectului si, decantand in materia parabolei in "Romanul" noi intelesuri simbolice, da nastere celei mai valoroase dintre Noptile sale.

Din aceasta parabola, poetul a dezvoltat in magistralul sau poem ideea fundamentala a statorniciei credintei intr-un ideal, al caili drepte, neabatute a omului superior hotarat sa infranga toate piedicile care i-ar sta in cale. In viziunea unei cetati care-si indeparteaza zidurile dinaintea emirului dornic de a ajunge la ea, vedem tragedia idealului in veci neatins. Poezia simbolizeaza drama geniului, asemenea Luceafarului eminescian, intr-o evocare de elevata inflacarare, reprezentativa pentru intreaga conceptie a poetului si, poate si mai mult, pentru drama propriei sale existente, fascinata de vis, himera si ideal, irealizabil ca orice absolut. Cu alte mijloace, cei doi poeti inruditi pana la un punct si prin substanta esteticii romantice, diferentiaza, fiecare in felul sau, etica omului de geniu de cea a oamenilor de rand. Emirul alergand de-a lungul imensitatii desertului arab este simbolul foarte limpede al sufletului omenesc insetat de absolut, atras de "o sfanta cetate a idealului", care in poemul macedonskian este Meka.

## Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari  
<http://referatenoi.ro>

---

Structura poemului se organizeaza in functie de aceste continuturi, pe trei momente principale sau, altfel spus, pe doua parti legate intre ele de motivul inspiratiei. In aceasta poezie, poetul surprinde deopotriva, prin alternarea continua a planului real cu cel fantastic si tendinta sociala, protestatara, provocata de soarta tragica a geniului in societatea care, nepasatoare, il lasa pe poet sa moara in mizerie. Revenind la structura poemului distingem urmatoarele momente:

1.) Imaginea creatorului infatisat in context social la modul simbolic (versurile 1-28). Mediul ambiant si natural ii este ostil poetului. Este o realitate neconvenabila acestuia si de aici nevoia de a o converti in una convenabila: "Pustie si alba e camera moarta / si focul sub vatra se stinge scrumit / Poetul, alaturi, trasnit sta de soarta / Cu nici o scanteie in ochiu-adormit / Iar geni-i mare e-aproape un mit / si nici o scanteie in ochiu-adormit";

2.) Motivul inspiratiei (versurile 29-39) - parte in care poetul isi cauta conditia lui de artist in "flacara vie" a inspiratiei: "Dar scrumul sub vatra, deodata, clipeste / Pe ziduri, alearga albastre naluci / O flacara vie pe cos izbucneste / Se urca, palpita, trosneste, vorbeste / - Arhanghel de aur cu tine ce-ai aduci? / si flacara spune: "Aduc inspirarea / Asculta si canta, si tanar refii." Astfel se realizeaza saltul din cotidian in fantastic, din material in spiritual, dintr-o realitate intr-o alta, transfigurata artistic, inchipuita de energia sufleteasca a poetului. Cititorul patrunde pe nesimtite pe aceasta poarta, fiind intampinat de imaginea mirifica a Bagdadului, in care poetul e insusi emirul stralucitului oras al lumii orientale. Sub raport stilistic, simbolul devine figura poetica centrata in primele doua parti pentru a zugravi datele materiale ale conditiei poetului in relatia lui cu societatea. Campia "pustie si alba", "camera moarta", "viscolu-albastru", "ochiu-otelit al lumii", "lupii groaznici" ce s-au auzit "Cum latra, cum urla, cum urca / Un tremol sinistru" sunt toate simboluri ale acestei conditii damnable a artistului.

3.) Lupta pentru atingerea absolutului, prezentata in chip alegoric-simbolic (versurile 40-227). Parte a treia dobandeste o mai pronuntata tenta epica. Un sir de momente infatiseaza succesiv pe bogatul emir in diferite ipostaze ale evolutiei sale simbolice:

- a) Mirajul cetatii preasfinte, Meka, devine pentru printul "rozului Bagdad" o adevarata obsesie.
- b) Despartindu-se de "roza idila" a Bagdadului, emirul intalneste pe drumetul "zdrentaros si pocit", de care apoi se desparte, fiecare urmandu-si drumul sau simbolic.
- c) Printul, strabate drumul drept, sacrificandu-si caravana si servitorii, ajungand el insusi la capatul puterilor.
- d) Din amorteala disperarii il scoate viziunea inselatoare a Mekai.
- e.) in timp ce Meka imbraca haina fetei morgana, emirul vede intrand pe sub portalurile Sale, cersetorul zdrentos.
- f.) Emirul moare sub "jarul pustiei". In finalul poemului, Macedonski descifreaza definitiv simbolurile poemei, dovedindu-se adeptul doctrinei estetice a romanticilor:

"Dar luna cea rece, s-acea dusmanie  
De lupi care urla - s-acea saracie  
Ce-aluneca zilnic spre ultima treapta  
Sunt toate pustia din calea cea dreapta,  
s-acea izolare, s-acea dezolare,

Sunt Meka cereasca, sunt Meka cea mare".

Prin tema, ideologie si simbolistica, poetul e romantic; prin vraja muzicala a textului, prin cultul pietrelor pretioase, prin predilectia nuantei cromatice, Macedonski e simbolist. Astfel dupa ce exercitiile sterile ale instrumentalist - simbolismului se consumasera, poetul realiza in Noapte de decembrie o stralucita sinteza intre traditia romantica si elementele novatoare ale simbolismului.

Versificatia: metafore, epitete, epitete ornante, plasticizate sau cromatice, metonimia (55), sinecdoca (vers. 58-62), repetitia unui cuvant cheie (112-114; 129-130; 198-209) sau cuvinte ce apartin aceluiasi camp semantic: rapeste, cheama, cere, folosirea refrenului.